Dünya - 3.1.2020 -Tiraj: 54826

"Bu yıl bize rağmen iyi geçecek"

Ali Ağaoğlu ve Hakan Güldağ, yılın ilk Şans Sohbetleri'nde yerli otomobil, erken seçim ihtimalleri, dünyadaki ekonomik gelişmelerin Türkiye'yi nasıl etkileyeceğini değerlendirdi.

ALİ AĞAOĞLU: 2020 bizim negatiflerimize rağmen iyi gidecek bir yıl. Çünkü dünyadan artık bir parasal risksten çok parasal yumuşama ve ılıman iklim yayıldı. Bize de geliyor. Biz majör bir hata yapmazsak, gelen ılıman iklim bizim buradaki havayı yumuşatacak. Suriye'de, Libya'da pozitifim. Türkiye için Doğu Akdeniz denkleminin içine tam anlamıyla girmek iyi haber.

Öte yandan finans piyasalarına baktığımda 2019'un 2020'ye bıraktığı kötü miraslar. Önümüzdeki altı ay özellikle kamu borçlanması tarafında önemli yüklerin olduğu altı ay. İkinci 3 ayda özellikle kredi konusunda devlet reel sektörün önemli rakiplerinden olacak. Eğer büyümeyi 5'e çekeceksek, devlete daha fazla kaynak gerekiyor, kredi çekmek zorunda kalacak. Devletle özel sektör arasında fon rekabeti başlar.

HAKAN GÜLDAĞ: Faizler yükselirse dolar istikrarlı kalır mı, yoksa hareket bekler misin?

AĞAOĞLU: İlk 3 ayda yine bir indirimi bekliyorum. Kademeli olarak 250 baz puan gibi bir indirimle, 9.5 gibi tek rakam gelir diye bekliyorum. Onaya gelince ekonominin nasıl tepki vereceği önemli.

GÜLDAĞ: Peki 3 ayda bu kadar indirim için marj var mı?

AĞAOĞLU: Buraya kadar hızlı indirirken de marj yoktu.

GÜLDAĞ: Ama baktığımız zaman her şeye rağmen azalan enflasyon vardı. Şimdi azalan enflasyon trendiyle karşı karşıya olmayacağız.

AĞAOĞLU: İlk altı aydaki enflasyon baz etkisinden dolayı tek haneye düşmeyecek. Politik olarak ısrar edilirse diye söylüyorum. Ekonomik olarak zaten yok. Enflasyon 12'lerde kaldığı sürece şuandaki faizi değiştirmenin bir anlamı yok, reel faiz bile vermiyorsunuz demektir.

GÜLDAĞ: Stopajı da hesap edersen, meydanda cari enflasyonun altında bir faiz var.

AĞAOĞLU: Böyle bir durumda yatırım tercihleri değişecektir. TL'de kalmanın anlamı kalmayacak. Döviz bozmaktan vazgeçecek halkımız. Yeni alım geleceğini sanmıyorum ama acımasızca faizleri tek haneye indireceğim diye hızlı hareket ederseniz yan etkisi olur. Ne kadar kontrol etmeye çalışırsanız çalışın. Baskılayarak kontrol ederseniz enerji biriktirirsiniz, ilerde de patlar... İlk üç ay faiz konusunda zor ikinci üç ayı ekonomi büyüme tercihleri konusunda zor. Sonraki dönem ilk 6 ayı nasıl yönettiğimize bağlı olarak dünyadan ılıman iklimin yayılmasını bekliyorum.

GÜLDAĞ: Rakamlarda bizi büyüme potasına tekrar sokacak. Bence baz etkisinden dolayı büyüme 5'i bulabilir gibi görünüyor. İlk çeyrek nasıl olacak çok önemli...

AĞAOĞLU: Biz büyümeyi 5'e zorlarsak, kurda farklı olur. Bu yıl ikinci çeyrekte doların, 6.45-6.55 bandına doğru hamle yapmasını bekliyorum. Ondan sonra normal beklentim yatay gitmesi ama ısrarla hatalı politikalar olursa o zaman farklı olur. Bu yıl kur enflasyon oranı kadar artmadı, alacağı da var. Yılın ilk yarısında dolar göçlenir. Paritede 1.08-1.10 bölgesine geleceğiz diye düşünüyorum.

GÜLDAĞ: 1.08 fena değil.

AĞAOĞLU: Fakat sonrasında Lagarte yüksek sesle 'daha fazla faiz indirimi beklemeyin. Mali olarak adımlar adın' diye Almanya başta olmak üzere bütün AB ülkelerinde söyleyecek. Daha fazla faiz indirimi beklemeyin. Merkez bankaları gereğinden fazla yük taşıdı. O dönem geldiğinde de bu çalışırsa AB toparlamaya başlayacak ve euro yükselecek diye düşünüyorum. Bizim ilk altı aydaki kur hareketi, euronun güçlenmesiyle yataya döner. Temel beklentim bu, bu da kasım ayındaki ABD seçimlerine gelene kadar devam eder. Kim kazanır?

GÜLDAĞ: Trump kazanır.

AĞAOĞLU: Kadın aday Elizabeth Warren de çok önemli... Milenyum kuşağı oy kullanmaya başlıyor. İki seçim sonra dünyada her şey değişecek.

Yerli otoda yeni keşifler oyunu değiştirir!

HAKAN GÜLDAĞ: 2019'u kapatırken içine yerli otomobil tanıtımı da sığdırdık. Otomobille iç içe biri olduğun için de sana sormak istiyorum.

ALİ AĞAOĞLU: Otomobil yarışçısıyım doğru.

GÜLDAĞ: İktisadi yönünü sonra konuşuruz. Nasıl buldun?

AĞAOĞLU: Araç dışardan bakınca yenilikçi tasarımlardan bir tanesi. Daha önce yapılmış sergilenmiş, Pininfarina yeniden Türkiye'ye sattı diye eleştiriler var. Bunlar çok önemli değil. Benim esas sorum, yerli marka yaratmalı mıyız? Çünkü baktığınız da Renault, Fiat, Peugeot gibi uzun yıllara dayalı markalar bile üretim maliyetlerini azaltıp karlı olabilmek için birleşiyor. Böyle bir yerde tek başına marka yaratmanın sürdürülebilir olup olmayacağı sorgulanması gereken konulardan biri...

GÜLDAĞ: Bana göre de yapılabilir bir iş. Bu söylediklerinde haklısın. Ama bu yeni bir iş, yüzde 100 elektrikli. Almanlar yeni yeni bu elektrikli araç fikirlerine girdiler. Tabi onların araba konusunda know how'ları falan çok gelişti.

AĞAOĞLU: Burada bir itirazım var. Önder Yol'u anmadan geçemeyeceğim.

GÜLDAĞ: Doğru önemli. Elektrikli araç yaptı.

AĞAOĞLU: Yaptı ve ben kullandım.

GÜLDAĞ: Aslında Cumhurbaşkanı da kullandı.

AĞAOĞLU: Traktörünü kullandı. Stanford'ta ders veren önemli otoritelerden biri haline geldi. Daha da önemlisi batarya yönetimi ile ilgili müthiş işler yaptı. Aracın en önemli kısmı bataryaların farklı tabiatı var. Aynı üretilemiyor. Bataryaların çıkışını tek düze hale getirdi. Böylece bataryaların ömrünü uzattı. Bunu Türkiye'de tam anlatamadı ama Çin'de daha iyi anlattı. Teknolojilerini satttı. O yüzden yerli otomobilin elektrikli olması çok önemli. Burada 'Saab'lar noldu?

GÜLDAĞ: Bilmiyoruz. Ama olur, deneme yanılma olur.

AĞAOĞLU: Deneyerek öğreniyoruz. Bizdeki bilgi birikimi yabana atılır gibi değil. Bir pozitif tarafı da, biz içten yanmalı motorlu arabalarda önemli yan sanayiye sahibiz. Burada da bu yatırımların elektriğe çevrilmesi önemli bir konu olarak çıkıyor. Bir taraftan elektrikli araba daha az parça ile çalışıyor. Daha az tedarikçiye ihtiyaç var. En önemlisi de servis, pazarlama, fiyat dengesi... İlla bizim üretmemiz gerekiyor mu, teknoloji geliştirip başkasına ürettirsek?

GÜLDAĞ: İktisadi olarak rasyonel bir proje olmayabilir. İlk defa elektrikli aracı biz yapıyor değiliz. "Yüzde 100 başarı oranı vardır' gibi yanılmalarla bunu kendi kendimize dev aynasına doğru götürdüğümüz bir gerçek. Öte yandan ben şöyle bakıyorum. Yeni teknolojiye giden adım olarak bize fayda sağlayabilir. Lansmanda özellikle mobilite yani otonom konusunda ağırlık vardı. Yerle otomobil bizde de mobiliteye dönük çalışan start-up'a hayat verip, tetikleyecekse yeni dönem iz taşır. Sürücüsüz araç olsaydı dünya gerçeklerinden kopuk olacaktı ama elektrikliyle başlamak yolu açacak.

AĞAOĞLU: İçinde olmak konusunda haklısın. Batarya teknolojisinde var olanı iyileştirme çalışmaları var ama başka yollu depolama yöntemini bulan çıkarsa, işte o kişi yeni dolar milyoneri olur. Buraya yatırım yapabiliriz. Kaportası önemli değil.

GÜLDAĞ: Oyunu değiştirebilir. TAYSAD Başkanı Alper Kanca ile konuştuk, üyelerinin 60'ı yerli proje içinde çalışıyormuş. Bu sanki Saab örneğinden farklı olacak. Sence yerli otomobil ön siparişe açılırsa falan kendi başına ayakta durabilir mi?

AĞAOĞLU: Ben ön talep toplama işine sıcak bakmam. Tesla da bile problem çıktı. Kalite fiyat dengesini kurduğunuz takdirde neden olmasın. İnsanlar rasyoneldir. Kalitesiz mala yerli diye iki kat para vermez.

Ufukta erken seçim var mı?

AĞAOĞLU: Peki yerli araba, Kanal İstanbul, Doğu Akdeniz, Libya meselesi, asgari ücretin beklenen enflasyonun üzerinde artırılması... Bunlar seçim yatırımı mı? Sence bu yıl erken seçim olur mu?

GÜLDAĞ: 2020'de beklemiyorum. Birincisi iki taraf da asgari ücret artışından memnun değil. Açlık sınırı olarak belirlenen 2100 liranın biraz üzerinde belirlenen yeni asgari ücret çalışan kesimi memnun etmedi. İş dünyası da büyüme performansına bakıyor, enflasyon hedefine bakıyor, yüzde 15 artışı fazla buluyor. İki tarafı keskin bıçak. İşsizlik meselesinde ancak marttan sonra iyileşme görülebilir, o da geç açıklanıyor. İyileşme emarelerini net görmeden, seçim adımı toplumdan da kolay destek almayacak.

AĞAOĞLU: Peki toplumun talepleri dikkate alıyor mu karar vericiler?

GÜLDAĞ: Eğer 'hangi vaat yerine geldi ki seçime gidiyoruz' sorusu öne çıkarsa, taleplerinin dikkate almadığı düşüncesi toplumda egemen olursa tepki oyları artabilir. Buna dikkat etmek zorunda. Öte yandan hiçbir seçimin yüzde 100 ekonomi ile ilgili olmadığını düşünüyorum. Dünya görüşü de çok önemli. Genellikle bize benzediğini düşündüğümüz aktöre oy veriyoruz. Vaadlerini yerine getireceğine inanç duyuyorsak destekliyoruz. Ekonomideki gelişmeler vaadlerin tutulup tutulamayacağı konusunda bir mihenk taşı olabiliyor. 2020'de iyileşmelerin görülmesi için yeterli zaman yok. Son dönemde gündeme gelen yatırımlar da hemen oya etki edebilir durumda değil. Bir takım projelerin devreye sokulması için yeterli zaman yok.. Öte yandan sistemin yeterince iyi işlemediği ile ilgili eleştirilerde artış var. Bu çerçevede bir kabine değişikliği bekliyorum. Bu ay içinde gelebilir kabine değişikliği...

AĞAOĞLU: Kabine değişikliği neyi değiştirecek? Bütün kararları cumhurbaşkanı veriyor.

GÜLDAĞ: Evet sonuçta bütün kararları cumhurbaşkanı veriyor ama sistemin özü de bu zaten. Sonuçta bakanların icraatları zincirin parçası. İşleyişi ya kolaylaştırıyor ya da zorlaştırabiliyor. Bürokratlarını daha iyi çalıştırabilen bakanlar var, bu konuda daha az başarılı görünenler var. Performansın değerlendirilmesine sistem de siyasetçi de ihtiyaç duyuyor. Parlamenter sistem ile aynı şekilde yürümüyor tabii. Ancak bakanların performansı, dolayısıyla hangi bakanın iş başında olduğu başkanlık sisteminde de önemli. Peki ben sorayım. Seçim zamanında yani 2023'te mi olur sence?

AĞAOĞLU: Ben de bu yıl seçim beklemiyorum. Ancak bunu da beklemiyorum. Erken seçim olur. Ama bu yıl değil, 2021'de olabilir. Davutoğlu çıktı, Babacan'ın parti kurması bekleniyor. Onları hazırlıksız yakalamak için bir erken seçim olur beklentisi var. Ancak bunların asıl sebep olduğunu düşünmüyorum. Erken seçimi gerektirecek şartlar oluşmuş değil.

Libya'da risk yüksek

AĞAOĞLU: Doğu Akdeniz meselesi yeni konularımızdan biri.

GÜLDAĞ: Şimdi Libya ile anlaşma da konuyu alevlendirdi.

AĞAOĞLU: Bence bu anlaşma dış politikada atılmış en doğru adım. Aslında o konuşulan boru hattı çok pahalı. Türkiye eninde sonunda o boru hattının Türkiye'den geçeceği denklemin içinde olacak. İktisadi olarak doğru, siyasi olarak da uydurulacak. Orada bir risk var. Şu anda bizim anlaşmayı yaptığımız yönetim iktidar kalırsa bu denklem doğru. Eğer Hafter, iktidarı ele geçirirse anlaşma iptal edilebilir.

GÜLDAĞ: Ulusal hükümet sanki bir çembere hapsedilmiş durumda, durum çok net değil.

AĞAOĞLU: General Hafter geniş bir yeri ele geçirmiş gibi görünse de daha ekonomik anlamda kritik yerleri ele geçiremedi. Trablus'u ele geçirişe bizim denklem çöpe gidebilir. Suriye, Libya ve Doğu Akdeniz üçgeni en çok konuşacağımız konulardan olacak.

GÜLDAĞ: Mısır, Rusya ve Yunanistan Hafter'in yanında. Mısır'ın para ve asker desteği verdiği, Hafter'in Sudan'dan paralı asker devşirip gücünü artırdığı söyleniyor.

AĞAOĞLU: Biz anlaşmayı koruyabilmek için asker gönderiyoruz.

GÜLDAĞ: Yoksa Libya meselesini de seçime bağlıyor musun?

AĞAOĞLU: Tabii. Bütün seçimlerden önce bir takım asker hareketler var.

Dünya - 3.1.2020 -Tiraj: 54826

Divan Grubu'nun yeni genel müdürü Murat Tomruk oldu

Otel, restoran ve pastane zinciriyle hizmet veren Divan Grubu'nun yeni Genel Müdürü Murat Tomruk oldu. Galatasaray Lisesi mezunu Murat Tomruk, University of Massachusetts'de Bilgisayar Mühendisliği eğitimini tamamladıktan sonra University of Pennsylvania'da aynı dalda yüksek lisans yaptı. 1988 yılında satış temsilcisi olarak girdiği Koç Sistem'de Endüstri ve Ticari Sektörden Sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı görevine kadar yükseldi. Bu süreçte 1994-1995 yıllarında Koç Üniversitesi'nde İşletme Yüksek Lisansını tamamladı. Tomruk, 2002 yılı itibarıyla üstlendiği Koç Bilgi Grubu'nun Pazarlama Direktörlüğü görevini 2005 yılına kadar sürdürdü. Tomruk, 2005-2015 tarihlerinde Koç Holding Stratejik Planlama Koordinatörlüğü görevini yürüttü.

Murat Tomruk, son dört yıldır Setur'da Turizmden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak görev yapıyordu.

Yeni Birlik - 3.1.2020 -Tiraj: 57189

TürkTraktör'de atama

TürkTraktör'ün Satın Almadan Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Onur Vural oldu

TÜRKTRAKTÖR'ÜN Satın Almadan Sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı görevine Erenler Fabrika Direktörü olarak görev yapan Onur Vural atandı Şirketten yapılan açıklamaya göre, iş hayatına 1996 yılında Ford Otomotiv Sanayi AŞ'de başlayan Onur Vural, 2009 yılına dek Ford Otosan Eskişehir Fabrikası'nda Ürün ve Proses Geliştirme Ekip Lideri, Kalite Müdürü, Ford Üretim Sistemi Müdürü görevlerinde bulundu.

Vural, 2009-2014'te Kocaeli lokasyonunda sırasıyla Ürün Geliştirme ve Gölcük ve Yeniköy Fabrikaları Kalite Müdürü olarak görev yaptı. Vural, TürkTraktör ailesine 2014 yılında Erenler Fabrikası'nın kuruluşu aşamasında katıldı. Fabrika kurulumu çalışmalarında yer alan Vural, 2014-2016'da Fabrika Müdürü olarak görev yaptı. 2017 yılında Fabrika Direktörlüğü görevine atanan Vural, bu görevini, fabrikanın teknik ve yönetsel alanlarda değerlendirildiği World Class Manufacturing (Dünya Klasında Üretim) çalışmalarında rekor sürede "gümüş seviyeye" ulaştığı 2019 sonuna kadar sürdürdü. Ocak 2020 itibarıyla çalışmalarına TürkTraktör Satın Almadan Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak devam edecek olan Onur Vural, yeni görevini, 35 yıllık iş tecrübesinin ardından 2019 sonu itibarıyla emekliye ayrılan Sedat Tezerişener'den devraldı. ODTÜ Makina Mühendisliği bölümü mezunu olan Vural, yeni atamasıyla birlikte TürkTraktör'ün tüm satın alma süreçlerinin yönetilmesinden ve geliştirme çalışmalarından sorumlu oldu.

Otomobil Gazetesi - 3.1.2020 -Tiraj: 50000

İTALYANLARDA HEDEF YÜZDE 35 ARTIŞ!

Tofaş çatısı altında temsil edilen Alfa Romeo ve Jeep, 2019'u öngörülerinin üzerinde seyreden satış adetleri ile kapatacak.

2019 ve 2020 yılına ilişkin açıklamalarda bulunan Özgür Süslü, 2019 yılında otomobil pazarının 400 bin adet civarında kapanacağını öngördüklerine değindi. Süslü, "Otomobil pazarı yılı 2018'e oranla yüzde 20 civarında küçülmeyle kapatacak. Alfa Romeo ve Jeep markalarımız ile yılı; hedeflerimizin üzerine çıkarak toplamda 2 bin 400 adetlik satışla bitireceğiz. Böylece geçtiğimiz yıla göre satışlarımızı korurken, pazar payımızı yüzde 20 artırmış olacağız" bilgilerini verdi.

"TÜRKİYE'DE CİDDİ BİR ATILIM İÇİNDEYİZ"

2020 yılına ilişkin hedef ve değerlendirmelerde de bulunan Süslü, 2020'de otomobil talebinin yüzde 10 büyüyeceğinin tahmin edildiğini ve otomobil pazarının 440 bin bandında gerçekleşeceğini öngördüklerini vurguladı. "Alfa Romeo ve Jeep markaları olarak Türkiye'de ciddi bir atılım içindeyiz" ifadelerini kullanan Süslü, "Hedefimiz her yıl iki haneli büyüyerek kısa zamanda 10 bin adedin üzerine çıkmak. 2020'de Alfa Romeo ve Jeep markamızla satış adetlerimizi en az yüzde 35 artırmayı hedefliyoruz" açıklamasında bulundu.

Dünya - 3.1.2020 -Tiraj: 54826

ALFA ROMEO VE JEEP MARKA DİREKTÖRÜ ÖZGÜR SÜSLÜ:

"Bu yıl satışlarımızı %20 artırmayı hedefliyoruz"

Tofaş çatısı altında temsil edilen Alfa Romeo ve Jeep, 2019'u öngörülerinin üzerinde seyreden satış adetleri ile kapattı. 2019 ve 2020 yılına ilişkin açıklamalarda bulunan Özgür Süslü, 2019 yılında otomobil pazarının yaklaşık 400 bin adetlik satış ile kapandığını tahmin ettiklerini belirtti. Süslü, "Otomobil pazarı yılı 2018'e oranla tahminen yaklaşık yüzde 20 küçülmeyle kapattı. Alfa Romeo ve Jeep markalarımız ile yılı; hedeflerimizin üzerine çıkarak toplamda 2 bin 400 adetlik satışla bitirdik. Böylece 2018'e göre satışlarımızı korurken, pazar payımızı yüzde 20 artırdık" dedi.

2020 yılına ilişkin hedef ve değerlendirmelerde de bulunan Süslü, 2020'de otomobil pazarınd satışların 440 bin bandında gerçekleşeceğini öngördüklerini vurguladı. "Alfa Romeo ve Jeep markaları olarak Türkiye'de ciddi bir atılım içindeyiz" diyen Süslü, heedeflerinin her yıl çift haneli büyüyerek kısa zamanda 10 bin adedin üzerine çıkmak olduğunu belirtti. Süslü, "2020'de Alfa Romeo ve Jeep markamızla satış adetlerimizi en az yüzde 35 artırmayı hedefliyoruz" diye konuştu.

Yeni Safak - 3.1.2020 -Tiraj: 111622

Sabri Ülker Vakfı'nın bilime desteği sürüyor

Sabri Ülker Vakfı'nın genç bilim insanlarını teşvik etme ve araştırmaların toplum faydasına sunulmasına destek olma misyonu çerçevesinde gerçekleştirdiği "Sabri Ülker Bilim Ödülü 2020" yarışması, başvuruları açtı. Sabri Ülker Bilim Ödülü'nün kazananı ise 3-5 Haziran 2020'de İstanbul'da düzenlenecek Metabolizma ve Yaşam Sempozyumu'nda açıklanacak.

KÖK HÜCREYE BÜYÜK ÖDÜL

Kazanan bilimsel projenin 100 bin TL ile ödüllendirdiği Sabri Ülker Bilim Ödülü, "Beslenme, Metabolizma ve Toplum Sağlığı" temasıyla düzenleniyor. Uluslararası başvuruya açık olan ve katılım üst yaş sınırının 45 olarak belirlendiği yarışmaya tamamlanmış orijinal projelerle sadece İngilizce başvurulabiliyor. Yarışmaya başvurular, 15 Mart 2020 tarihine kadar https://scienceaward.sabriulkerfoundation.org adresinden yapılabiliyor. Geçen yıl Sabri Ülker Bilim Ödülü'ne genetik veya kronik metabolik hastalıkları olan bireylerden UPK hücreleri üretilmesinin ve yeni tedavi yöntemlerinin daha hızlı bir şekilde geliştirilmesi hedefiyle kök hücre özelinde yürüttüğü çalışmalarla, Koç Üniversitesi Tıp Fakültesi Temel Tıp Bilimleri Tıbbi Biyoloji ve Genetik Anabilim Dalı öğretim üyesi Doç. Dr. Tamer Önder layık görülmüştü. ■ EKONOMİ SERVİSİ

Hürriyet Kitap - 3.1.2020 -Tiraj: 280836

Bergama'nın sesinin peşinde

Bergama'dan Berlin'e götürülen büyük sunakla ilgili 'Bergama Stereo' adlı ses enstalasyonu, Almanya'nın en önemli modern sanat müzesi Hamburger Bahnhof'ta sergilenen Cevdet Erek, eserle ilgili "Uzunca bir araştırmanın sonucunda benim adıma son yılların en büyük yolculuğu" diyor. 'Bergama Stereo'nun yeni bir yorumu 27 Şubat'tan itibaren Arter'de sergilenecek.

ECE ÇELİK
ecelik@hurriyet.com.tr

Yıllardır ses, müzik, mimari ve görsel sanatlar üzerine yoğun mesai harcayarak farklı disiplinleri bir araya getiren çarpıcı işleriyle tanınan güncel sanatçı Cevdet Erek, Berlin'in en prestijli modern sanat müzesi Hamburger Bahnhof'ta önemli bir sergiye imza attı. Hamburger Bahnhof'un ana salonunun ortasında yer alan ve Alman sanat dünyasında büyük yankı uyandıran 'Bergama Stereo', etrafında yürüdükçe farklı ritmler duyabileceğiniz, hem mimari hem müziği birleştiren bir iş. 8 Mart'a kadar Berlin'de sergilenecek eser, 27 Şubat'tan itibaren Türkiye yorumuyla Dolapdere'deki Arter'de yerini alacak.

Bir yandan 90'lardan bu yana deneysel progresif rock grubu Nekropsi'nin davulcusu olan, ayrıca 'Sivas', 'Abluka' gibi ödüllü filmlerin müziklerine imza atan, bir yandan da İTÜ'de Müzik Teknolojileri ve Ses Tasarımı bölümlerinde öğretim üyesi olan Erek ile 'Bergama Stereo' üzerinden sanat yolculuğunu konuştuk.

■ Eserinizi Almanya'nın en önemli modern sanat müzesi Hamburger Bahnhof'ta sergiliyorsunuz. Böylesine prestijli bir platformda yer almak size nasıl hissettirdi?

Memnun hissediyorum. Hamburger Bahnhof, yıllardır başka işler için Berlin'e gittiğimde merakla ziyaret ettiğim bir yerdi. O büyük tarihi hol olarak adlandırılan mekâna da hep dikkat etmiştim. Müzenin ana mekânına göre planladığımız sesli mimari yapıtı hayata geçirmiş olarak deneyimlemek, daha da önemlisi onca insanın nasıl dolaştığını, üzerinde oturduğunu, kulak verdiğini görmek çok değerli. Beş aydan fazla sergileniyor olması da mutluluk verici.

■ 'Bergama Stereo', Alman basınında epey ses getirdi...

Evet, tepkiler çeşitli ve olumlu. Alman basınında çeşitli değerlendirmeler çıktı, geçenlerde müzik dergisi The Quietus'ta güzel bir değerlendirme yayımlandı. Daha da derin eleştirileri dört gözle bekliyorum. Aslında sosyal medyadan hemen her gün birilerinden bir şey geliyor, bu da en canlı taraftı. Tanıdık tanımadık onlarca göz veya kulaktan ya da algıdan onlarca yankı...

■ Sergi alanına girdiğimizde bizi dev bir yapı karşılıyor. Merdivenler ve etrafında 34 farklı hoparlör var. Her birini dinlediğinizde farklı sesler duyuyorsunuz. Bu eseri nasıl bir ruh haliyle ürettiniz? Eserin hikâyesini anlatabilir misiniz?

Bu çalışmaya başlayalı neredeyse iki sene oldu, dolayısıyla tek bir ruh halinden bahsetmek mümkün olmaz. Hayattan iki sene, böyle uzun soluklu, bolca hayalle çalışılan işler, her gün olmasa bile, çokça ruh halinin veya bazıları birbiriyle çatışan düşüncenin, çağrışımın içinden doğuyor. Tabi ki ayrı zamanda pratik şartların, gerçeklerin de içinden çıkıyor.

Müzik festivali Ruhrtriennale kapsamında küratörler Ingrid, Gabriele ve Matthias tarafından 'Görsel Sanatçıların Müzik İşleri' serisinin 20. yılı için Almanya'nın Bochum şehrindeki Türbin Holü ve Berlin'deki Hamburger Bahnhof Müzesi'nde sergilenmek üzere iki mekâna özgü olacak şekilde bir proje hazırlamam istendi. Berlin Pergamon Müzesi'nde yer alan ve bizim Bergama'dan götürülen büyük sunakla ilgili çalışmak ve onun sesli bir mimari yorumunu yapmak istediğimi iletttim. İlk proje önerisini bir buçuk sene evvel yaptım. Hamburger Bahnhof Müzesi bu projeyle geçen sene, Almanya Kültür Fonu'nun (Kulturstiftung) 2019'da verdiği en büyük fonlardan birini aldı, böylece inşa ve ses sisteminin gerçekleştirme sansını bulduk. Uzunca bir araştırmanın sonucunda benim adıma son yılların en büyük yolculuğuna çıkmış olduk.

'NE KADAR ÇABALASAM DA TARİFİ MÜMKÜN DEĞİL'

■ Sizin hiçbir işiniz sosyolojiden ve tarihten bağımsız değil. Helenistik döneme atıfta bulunan bir iş olan 'Bergama Stereo'ya etki eden figürler, olgular neler?

Helenistik dönemde Pergamon Krallığı'nın savaş kazandıktan sonra tanrılarla yeraltı devlerinin savaşını anlatan bir sunak yapması, ki bir yandan bir 'hükümdar kültü' örneği, sonra Bizans'ta Osmanlı'da değerini tamamen kaybedip duvar taşı veya kireç malzemesi olarak kullanılmasından sonra (ki topraklarımızda tarihin bazı bölümleriyle hiç ilgilenmemek, hatta mümkünse yok etmek hâlâ yaygın) Alman İmparatorluğu tarafından kimleri için tartışmalı 'satın alınma'yla parçaların ortaya çıkarılarak birleştirilip Berlin'e götürülmesi, çevresine bir müze inşası, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Leningrad'a (St. Petersburg), oradan hediye olarak Doğu Almanya'ya gitmesine, sonra 90'larda eski Bergama Belediyesi başkanı Sefa Taşkın'ın ünlü seyahati ve sunağın merdivenlerinde yapılan 'Geri istiyoruz' protestosuna kadar öyle bir tarihi var ki... Şimdi ben bir nevi yorumlamasını yapıyorum, friz'deki heykel anlatının yerine sesleri ve birbiriyle bir nevi mücadele eden ritmleri, dans kulüplerinden gelen günümüzün ses teknolojisi ve görselliği, 'yeraltı'nın dişlerinden gelen, insan mı hayvan mı belli olmayan, acı veya isyan dolu boğurtumsu sesleri... Ne kadar çabalasam da tarifi pek mümkün değil, mekânda bulunmak lazım.

'BERGAMA STEREO' ŞUBATTA TÜRKİYE YORUMUYLA ARTER'DE

■ 2017 yılında 'Çin' adlı eserinizle Venedik Bienali Türkiye Pavyonu'na katılmıştınız. Kişisel kariyerinize baktığınızda eserlerinizin uluslararası başarısını nasıl yorumlarsınız? Aldığınız olumlu-olumsuz eleştirilerden etkileniyor musunuz?

Bu memleketin şartlarına göz önüne alırsak içinde olduğum bu durumdan dolayı mütesekkir olmam gerekiyor. Çoğu kişinin, çoğu arkadaşımın üretimleri için destek alma ve paylaşma sanısı çok sınırlıken ya da ülke toplumunun kendisi tarafından özgür düşünceye kasıtlı veya bilinçsiz türlü engel konmuşken işlerimi gösterebildim, destek bulabildim. Duygusal, çoğunlukla zihinsel olarak yorucu bir süreç ama eleştiri alabildikçe, kendim eleştiri yapabilip öğrendikçe, daha da üzerine gidip üretime devam etmek istiyorum.

■ 'Bergama Stereo'yu Türkiye'de izleyiciyle buluşturma planınız var mı?

Bir süredir Almanya'daki bağlam için üretilen bu projeyi ne şekilde İstanbul'da sergileriz diye çalışıyorduk. Artık duyurabiliriz sanırım: Projenin ve bu düşünce şeklinin bir devamını, bir çeşitlemesini, 8 Mart'ta Berlin ayağı bitmeden hemen evvel 'Bergama Stereotip' adı altında Arter'de 27 Şubat'tan itibaren sergilemeye başlayacağız. Küratörlüğünü sevgili Selen Ansen yapıyor, sevgili Süreyyya Evren ile de son günlerde projeye eşlik edecek bir kitap üzerinde çalışmaktaydık. Bakalım, heyecanla bekliyorum bu işi buradaki çevreye, eşe dosta, aileye, okul arkadaşlarına sunmaya, ya da onları mekânın, seslerin ve bir başka düşünme tipinin içine atmaya.

■ Sergiye gelenler aktif olarak eseri keşfe çıkıyor. Eserin çevresini dolaşarak her bir hoparlörden gelen seslere kulak veriyor. Bu da izleyiciyi aktif kılıyor...

Evet, sesler sabit ama her yürümede, her yer değiştirmede bu 34 hoparlörden çıkan ayrı seslerin başka bir karışımı ortaya çıkıyor. Bu bir nevi ses miksi işini, merakla ziyaretçinin hareketine merakıyla bırakmak tercihimdi ki son dönemde çoğu işi bu şartla yapıyoruz. Gayet memnunum Berlin'deki sonucundan.

■ Ses odaklı işler üreten biri olarak gündelik hayatta sesle olan ilişkiniz nasıl? İstanbul'daki, Berlin'de sokakta, etrafınızda duyduğunuz sesler, üretimlerinizi etkiliyor mu?

Evde de yolda da, okulda da, Nekropsi'de davul başında da sesle uğraşmak veya merakla dinlemek bayağı vakit alıyor aslında. İstanbul'da doğrusu benim için daha çok sessizlik ya da düşük seslilik ihtiyacı var. Bu kentin kamusal alanlarında duyduğumuz seslerin çoğu ya da şiddetli olanlarının çoğu, ne yazık ki insanların birbirlerinin haklarına saygısızlığının veya açgözlülüğün sese bürünmüş hali. Şimdi kendime sorunca kuşun, kedinin, köpeğinki dışında keyifle duyduğum kentsel sesler aklıma gelmiyor pek. Tabii hayattaki her şey gibi gidilen, yaşanan yerlerdeki sesler sanatsal üretimi etkiliyor, hele ses-mimari/mekân ekseninde yoğunlaşan üretimde. Ama görselliğten, mekândan ya da kabaca hayattan kopmamış olmaması tercihiyle.

Sözcü - 3.1.2020 -Tiraj: 266454

Arter'de yeni yıl atölyelerle başlıyor

İSTANBUL Beyoğlu'ndaki çağdaş sanat müzesi Arter'de yeni yıl, devam eden sergilerin yanı sıra Çocuk ve Yetişkin Atölyeleri ile başlıyor. PACE Çocuk Sanat Merkezi'nin 4 Ocak Cumartesi günü gerçekleştireceği "Heykel Parmaklar" başlıklı Çocuk Atölyesi'nde çocuklar, parmaklarını origami ile rengarenk heykellere dönüştürecekler. Sevinç Çalhanoğlu'nun 5 Ocak Pazar günü gerçekleştireceği "Deneyler & Esinlenmeler" başlıklı Yetişkin Atölyesi ise İnci Furni'nin Arter'de devam eden 'Bir An İçin Durdu' başlıklı kişisel sergisi kapsamında, var olan şiirler üzerinde yapılacak yazı deneyleriyle ilerleyecek.

S. Çalhanoğlu

Bizim Anadolu Gazetesi - 3.1.2020 -Tiraj: 7000

İstanbul'un sinemayla 22. randevusunda final

İstanbul'da 2019 yılının son sinema buluşması olan TÜRSAK tarafından 22. kez gerçekleştirilen Randevu İstanbul Uluslararası Film Festivali, sinemaseverlere film dolu bir hafta sundu.

GÜLDEN AVUÇ

İSTANBUL- Kültür ve Turizm Bakanlığı destekleriyle Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı (TÜRSAK) tarafından gerçekleştirilen ülkeler arası kültürel ve sektörel paylaşım ve iş birliğini geliştirme amacıyla her sene farklı bir ülkenin sinemasını ve sinema sektörünü İstanbul'da konuk eden 22. Randevu İstanbul Uluslararası Film Festivali, sinema alanında sosyal hayatla iç içe, toplumsal gerçeklikleri yansıtmayı hedef bilmiş ve bu yolda ilerlemiş birçok oyuncuya ve yönetmene hayat veren Rusya'yı ağırladı.

Festival kapsamında film gösterimlerinin yanı sıra sinema sektörlerini bir araya getiren, Uluslararası film yapımcılarına Türkiye'nin sahip olduğu doğal zenginliği, teknik altyapıyı, ortak proje imkanlarını ve teşvik sistemlerini tanıtmak amacıyla bu yıl birincisi gerçekleştirilen "Uluslararası Sektör Buluşmaları" Kültür ve Turizm Bakanlığı ve TÜRSAK ev sahipliğinde, gerçekleşti. Rus-Türk Sinema Sektörleri Buluşması Randevu İstanbul'un yoğun ilgi gören bir diğer etkinliği oldu. Aralarında Türkiye'den yapımcıların, dağıtımcıların, yönetmenlerin ve senaristlerin yer aldığı Türk sinemacılar Rus meslektaşlarıyla iş birliği geliştirmek amacıyla ilk kez bu buluşmada bir araya geldi.

TÜRK-RUS SİNEMA SEKTÖRLERİ PANELİ

Rus ve Türk Sineması arasında ortak yapım, dağıtım, iş birliği olanakları yaratmak amacıyla sinema profesyonellerini Rus Yapımcılar Birliği'nden çok önemli isimlerle buluşturan Türk-Rus Sinema Sektörleri Paneli'nde iki ülkenin sinemacıları Rus ve Türk Sinema Sektörleri'nin güncel durumu hakkında karşılıklı bilgi alışverişinde bulundular.

2019 yılı içinde yürürlüğe giren Yeni Sinema Kanunu ile Türkiye'de çekilecek ve dolayısıyla Türkiye'nin tanıtımına ve ekonomisine katkı sağlayacak yabancı yapımlara Türkiye'de harcadıkları tutarın %30'una kadarının iade edilmesi gibi yeni imkanlar sunan "Yabancı Film Yapım Desteği"nin anlatıldığı toplantıda, tüm coğrafyasıyla doğal bir film platosu özelliğine sahip olan Türkiye'nin tanıtımına ilişkin sunum da TC Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı Ahmet Misbah Demircan'ın ve Sinema Genel Müdürü Erkin Yılmaz'ın katılımı ve Sinema Genel Müdür Yardımcısı Selçuk Yavuzkanat'ın sunumuyla gerçekleştirildi. Yabancı yapımcıların Türkiye'de çekim yapmalarını teşvik edecek kanunun, "Filming in Turkey" başlığı altındaki bu ilk buluşmasında Rus Yapımcılar Birliği'nden çok değerli isimler ağırlandı ve iki ülkenin sinema sektörleri arasındaki iş birliği için ilk adımlar atılmış oldu.

RUSYA'YA BAK DÜNYAYI GÖR

Bu yılki festivalin odak ülkesi olan Rusya'dan da 22 seçkin örnek sinemaseverler ile buluştu. Rusya'ya Bak Dünyayı Gör ve Rusya'dan Kısalar bölümleriyle seyirciyi selamlayan filmler, üretken Rus sinemacıların 2018 ve 2019 yılındaki çektikleri birbirinden özel ödüllü filmleri seyirciyle buluşturdu. Rus filmlerinin gösterimine yoğun bir katılımın olduğu festivalde Bir Zamanlar Capetown Limanında, İzle Aşkım, Dua, Heyecan Dolu Bir Hayat ve Karşılaşmalar filmlerinin gösterimleri ekip katılımlı gerçekleşti ve gösterimler sonundaki soru cevap bölümlerinde de sinemaseverler filmler hakkında akıllarına takılan soruların cevaplarını buldu.

Rus Sineması'nın yanı sıra Türk Sineması'ndan da birbirinden farklı türde filmlerin seyirciyle buluştuğu Randevu İstanbul'da filmler, Türk Sinemasına Bir Bakış, Çocuklarla Randevu ve Geleceğin Sinemacılarından Kısalar bölümleri ile seyircinin karşısına çıktı. Festivalin "Türk Sinemasına Bir Bakış" bölümünde ulusal ve uluslararası festivallerde öne çıkan, ödül kazanan, tartışılan 7. Koğuştaki Mucize, Anons, Bozkır: Kuşlara Bak Kuşlara, Cinnet ve Sibel filmleri seyirciyle buluştu ve sinema tutkunları yerli sinemayı yakından takip etme olanağı buldu. Festival bu yıl çocukları da unutmadı ve "Çocuklarla Randevu" bölümünde minik sinemaseverler senenin en dikkat çeken animasyonlarını izleme fırsatı bulup doyasıya eğlendi. 16. Geleceğin Sineması: Sinema Öğrencilerinin Kısa Film Projelerini Destekleme Yarışması'nda genç sinemacıların hayallerini beyazperdeye aktaran ve yarışmadan yapım desteği ile post-prodüksiyon desteği alarak ödüllendirilen kısa filmler de 22. Randevu İstanbul Uluslararası Film Festivali'nde seyirciyle buluşan diğer yapımlar oldu. Randevu İstanbul Uluslararası Film Festivali'nin Kültür ve Sanata Katkı Ödülü, Sinemaya Katkı Ödülü ve Uluslararası Randevu Ödülü de festivalin 22. yaş kutlamasının gerçekleştiği gecede sahiplerini buldu. Gecede ilk verilen ödülde TÜRSAK Vakfı'nın kültüre ve sanata katkılarıyla fark yaratan kişi ve kurumları onurlandırmak amacıyla hayata geçirdiği Kültür ve Sanata Katkı Ödülü'nün bu yılki sahibi ARTER oldu. TÜRSAK Vakfı'nın sinemamıza yaptığı katkılarla ülkemizde sinema sanatının ve sektörünün gelişiminde önemli rol oynayan isimlere sinema sektörü adına bir saygı duruşu olarak bu seneden itibaren vermeye başlayacağı Sinemaya Katkı Ödülü'nün ilkini ise Hasan Saltık aldı.

Randevu İstanbul'un, Türkiye'nin ve Türk kültürünün tanıtımına büyük katkılarda bulunanlara verdiği Uluslararası Randevu Ödülü'nün bu yılki sahibi canlandırdığı karakterlerle ve katıldığı etkinliklerle uluslararası alanda ülkemizi başarılı bir şekilde temsil eden Halit Ergenç oldu.Film gösterimleri ile sinemaseverlere yılın son festivalinde dolu dolu bir program sunan Randevu İstanbul Uluslararası Film Festivali, 2020 yılında da sinemaseverleri birbirinden farklı hikayelerle ve sinemanın en seçkin örnekleriyle 23. defa buluşturacak.

Kastamonu Dogrusöz - 3.1.2020 -Tiraj: 800

Lisan-ı Hâl

Nihan KIRAN

Osman Hamdi'nin kaplumbağaları

Bugün de sanata değinelim ne dersiniz? Osman Hamdi Bey'i duymayan yoktur diye tahmin ediyorum. Dünya çapında tanınmış ünlü ressam ve ilk Türk arkeolog.

Açıkçası Osman Hamdi hakkında çok bir bilgim yoktu sadece ismini duydum desem yeridir bir de şu meşhur Kaplumbağa Terbiyecisi tablosu. Kendisini ilk kez Arif Ergin'in Telvin isimli romanından sonra merak ettim. Telvin, polisiye ve tarih üzerine yazılmış güzel bir roman, okumayanlara tavsiyemdir.

Osman Hamdi'ye o kitap sonrasında meraklım artti ve tabloları arasında en meşhur olan Kaplumbağa Terbiyecisi'ni çizmeye karar verdim. Tablonun anlamını da merak ettiğimden başladım tablo hakkında bilgi toplamaya. Önce Osman Hamdi'yi bilmeliydim, eserlerini anlayabilmek için.

Osman Hamdi hem Doğu hem Batı kültürünü çok iyi bir şekilde sindirmiş ve hayatına uyarlamış bir ressamdı. Gençliğinde babası tarafından hukuk eğitimi için gönderildiği Paris'te hukuk fakültesini bırakarak dünyaca tanınan ünlü bir ressam olma hayalini gerçekleştirmek için yine Paris'te bir sanat okulunda tanınmış ressamların atölyelerinde dersler aldı.

Osman Hamdi'nin babasının, hukuk eğitimi için gönderildiği Paris'te sanata merak salmasına sınırlendiğini yazan da var destek-lediğini söyleyen de. Ama incelediğim kaynakların her birinde 3 eseriyle katıldığı bir yarışmada ülkesini temsil ettiği için ailesinin tepkisini azalttığı bilgisine yer veriliyor. (Buradan da ailesinin o dönem çok da getirisi olmayan bir alana yönelmesine kızgın olduğunu düşünebiliriz. Yani en azından bu ihtimal daha gerçekçi)

12 yıl kalıyor Paris'te Osman Hamdi. Burada sadece resim değil ayrı zamanda arkeolojiyle de ilgileniyor. Hatta burada eserlere duyulan saygı ve gösterilen öneme hayranlık duyuyor. İstanbul'a döndüğünde çeşitli görevlerde yer alıyor. Daha sonrasında Saray Müzesi'nde müze müdürlüğü görevine getiriliyor. (Osman Hamdi aynı zamanda ilk Türk Müze Müdürü)

Fransa'da eserlere verilen değerin kendi ülkesinde de verilmesini isteyen Osman Hamdi, göreve gelir gelmez yaptığı ilk iş kazılarda ortaya çıkan eserlerin yurt dışına çıkarılmasına engelleyen yasayı getirmek oluyor. Saray Müzesi dolunca Çinili Köşk'te depolanmaya başlayan eserler için yeni bir yer düşünen Osman Hamdi, bugünkü İstanbul Arkeoloji Müzesi'nin temelini atıyor ve eserler orada sergilenmeye başlıyor. (Arkeoloji Müzesi'nin de yaklaşık 29 yıl müdürlüğünü yapıyor Osman Hamdi Bey)

Elde ettiğim bilgilerle Osman Hamdi'nin gerçekten sanat sever ve sanata duyduğu vefayı gider önüne seren bir tavrının olduğunu anlamak mümkündü şimdi az çok tanıdığım bu insanın ortaya çıkarmış oldığı dünyaca tanınan eserin oluşmasına bakacaktım.

En ünlü ve bilinen tablolarından olan Kaplumbağa Terbiyecisi isimli bu tablosunun pek çok okuması mevcut. Bu okumaların kimisi Osman Hamdi'nin Paris'te geçirdiği dönemde ilham aldığı bir resimden ortaya çıktığı, kimisi halkın batıya yönelik kapalılığı ve önyargısını yansıttığı, kimisi Osman Hamdi'nin insanları sanatla eğitmeye çalıştığı, kimisi ise hayatını konu aldığı bir resim olarak görür. Ancak benim bu okumalardan hiçbiri tam anlamıyla içime sindirebildiğim okumalar olmadı. Biri hariç o da 'dönemin hicvi' okuması oldu. Bu okumaya göre Osman Hamdi, mevcut olan bürokrasiyi hedef alarak sâyasi dönemi eleştiriyor. Yavaşlık ve ağır aksak işleyişi anımsatan kaplumbağalar bürokratları temsil ediyor. Eskimiş duvarlar geri kalmışlığı simgeliyor. Kaplumbağaların başındaki derviş Osman Hamdi'nin ta kendisi. Başında da söylediğim gibi hem Batı hem Doğu kültürünü yansıtan Osman Hamdi kendini ve insan figürlerini muhakkak Doğu kültüründen olan kıyafetlerle resmediyor.

Osman Hamdi bu tablosuyla işleyişin ileriye gidememesinden muzdarip. Onları eğitmek istese de bunu kabuğu kalın kulaklan sağır kaplumbağalara öğretemeyecek olduğunu anlamış kabullenmiş ve umutsuzca onları seyre dalmış.

Tabi farklı farklı okumalar değişik bakış açılarıyla tablo çok farklı şekillerde ve anlamlarda değerlendirilebilir. Yapılan okumalarda katıldığınız noktalar olabildiği gibi, katılmadığınız ama size farklı gelen başka anlamlandırmaları elde diğiniz yerler de olabilir. Bu sizin hayal dünyanız ve düşünce tarzınıza kalmış. Sanatın özgür ruhu burada devreye giriyor. Ve ben işte sanatın bu yönünü seviyorum, size özgür bir düşünme ortamı sunuyor ve herkes farklı bir ayrıntıya dikkat kesilebiliyor.

Sanatın kullanarak birşeyler aktarmaya çalışması beni en çok etkileyen şey oldu. İnsanların topluma bir şeyler aktarma, katma çabası ve bunu sanatla yapıyor olması oldukça takdir edilecek bir yöntem.

Osman Hamdi'nin hayatında beni ayrıca etkileyen bir nokta daha var o da hayalini her ne pahasına olursa olsun gerçekleştirmiş sanata olan sevdasını ve bağlılığını en vefalar biçimde göstermiş olması. Düşünsenize sadece resim açısından değil arkeoloji noktasında da önemli bir adım atmış Osman Hamdi. Bugün belki kendi topraklarımızda çıkan pek çok arkeolojik eser burada olmayabilirdi. Bu yüzden gerçekten büyük katkısı olan bir değer bizler için.

Sanatla kalın...

(1906 yılında yapılan bu eserin orijinali 2004 yılında yapılan açık artırmayla 5 milyon liraya Suna ve İnan Kıraç Vakfı Pera Müzesi tarafından satın alınmıştır. Bugün İstanbul/Beyoğlu'nda Pera Müzesinde sergileniyor)

Agos - 3.1.2020 -Tiraj: 7500

Bütün dünya 'sahibinden kiralık bir sahne'

ONUR ŞİMŞEK

Adnan, Sadık, Oruç, Simay, Korhan, Ferhan. Hepsi bir hikâyenin içinde, bir biçimde birbiriyle bağlantılı, her gün önünden geçtiğimiz, zaman zaman içinden geçmemek için yolumuzu çevirdiğimiz, zaman zaman bile isteye içine daldığımız bir parkın 'kahramanları'. Bu park evimizin dibinde, iş güzergâhımızın üstünde, gecenin bir saati çıktığımız eğlence kulübünün ardında, belki de tüm sosyal alanımızı oluşturan ilişkilerin tam ortasında. Dışarıdan baktığımızda pek tekin görünmese de, alışanının kendini sahibiymiş gibi hissettiği, her gelene 'hoş geldin' misafirperverliği çeken, her uğrayanının ölüp kalmazsa bir gün sahibi olacağı, Parklar ve Bahçeler Genel Müdürlüğü'nün bir parkı.

'Sahibinden Kiralık', 23. İKSV Tiyatro Festivali'nde gösterimi yapılan, Özen Yula'nın iki metninden biri. Geçen yıl Galatasaray'daki Yapı Kredi Kültür Sanat Binası'nda benzer bir kadroyla okuma tiyatrosu sahnelenen oyun, bu yıl Biriken ekibinin rejisiyle sahneye taşındı. Hikâye, şehrin kalabalık bölgelerindeki ıssız bir parkta yaşanıyor. Metni her okuduğumda ve oyunu izlediğimde gözümde Gezi Parkı'nı canlandırmış olsam da metin ve sahne tasarımı herhangi bir sınırlamaya müsaade etmiyor. Alelade bir bank, arkadaki levhada pikseli düşük, ucuz bir park görseli, izleyicilerin içeri alınmasından itibaren bir su şırıltısı sesi bize dünyanın herhangi bir yerindeymişiz hissini yaşatıyor. Önde bir mikrofon ve mikrofonda değişen oyuncular, metinde parantezlerle belirtilen ortamın tasvirini yapıyorlar ve altı oyuncunun birbirinin içine geçen hikâyeleri tüm berraklığıyla başlıyor. Parkta jigololuk yapan erkekler, fahişelik yapan tek kadın Simay...

Bilinçli 'kitsch'likler

Oyunun rejisini yapan Okan Urun'un ve Melis Tezkan'ın, metni, tek kadın karakter olan Simay'a odaklanan bir bakış açısıyla ele aldığını görüyoruz. Sahnede kamera kullanılıyor ve Simay karakterinin yaşlılığı anlatılırken Meral Çetinkaya video aracılığıyla oyuna müdahil oluyor; bu, Biriken ekibinin sık kullandığı bir yöntem. Kıyafetlerin, neonlarla oluşturulan sahne ışığının, arka panodaki görselin, videodaki dekoratif arka planın bilinçli olarak 'kitsch'leştirilmesi, metni abartısız şekilde destekliyor, oyunculuklardaki performans düşüklüklerinin kapatılıp hikâyenin izleyiciye daha doğrudan geçmesine fırsat veriyor.

Metin 2002 yılında Özen Yula'nın 'Toplu Oyunları 3' kitabında 'Gayri Resmi Hürrem' ve 'Yakındoğu'da Emanet' ile birlikte basılmasına rağmen Türkiye'de ilk defa sahneleniyor. Daha önce 2012'de New York'ta Handan Özbilgin tarafından sahneye konan oyun, 20 yıl önce yazılmış olmasına rağmen, en azından bulunduğumuz coğrafyada güncelliğini korumaya devam ediyor.

Çeşitli aplikasyonların gelişmesiyle sayı ve sıklık açısından eskiye göre belki biraz azalmış olsa da, hâlâ şehrin belli bölgelerinde seks işçilerinin jiletlendiği, öldürüldüğü haberlerine rastlanıyor. Sahnede de hikâyenin ilerleyişiyle bazı karakterlerin jiletlendiğini, tecavüze uğradığını, hatta öldürüldüğünü görüyoruz. Fakat metnin ele alınış biçiminden olsa gerek, asıl mevzumuz onlar değil gibi hissediyoruz. Hiçbir jiletten, ölümden, tecavüzden çok etkilenmiyoruz. Adnan ile Simay arasındaki aşkta, Simay'ın yıllar sonra hangi konumda olduğu izleyiciye uzun diyaloglarla/monologlarla anlatılıyor. Simay'ın tek bir adamı sevdiği ve hâlâ ona âşık olduğuna dair arabesk monologlarının, bahsettiğim dekoratif 'kitsch'liklerle ironik bir noktaya taşındığını görüyoruz.

Ayakları yere basan bir hikâye

Metin, Yula'nın festivalde sahnelenen diğer oyunu 'Dünyanın Ortasında Bir Yer'e kıyasla daha az ağdalı, daha net. Urun ve Tezkan da metni çok temiz bir şekilde sahneye aktarmış. Ömer Sarıgedik'in üstlendiği ses tasarımı, anlatımı güçlendiren esas unsurlardan biri.

Oyunculardan Ozan Güçlü, Aytaç Uşun, Semi Sırtıkkızıl ve Zeynep Su, okuma tiyatrosunda da ekiple beraber çalışan isimlerden. Yusuf Sefaoğlu ve Cem Baza ise ekibe yeni katıldılar. Okuma tiyatrosundayken de, festivaldeki temsilde de Semi Sırtıkkızıl, Oruç rolünde ekibin en parlak ismi. Tüm oyuncular fiziksel ve görsel anlamda, metni gözümde canlandırdığımdaki resmi verseler de, performatif anlamda bunu başaramadıkları zamanlar oluyor. Bilhassa uzun monologlarda oyuncuların 'okur' vasfını atıp 'oynayan' vasfına geçmesi gerekiyor.

'Sahibinden Kiralık'ın hikâyesi, 'underground' diyemeyeceğimiz kadar yerin üstünde, ayakları yere basan bir hikâye. Baktıklarımızın ardında olanları görebildiğimiz kadar bizden, 'başka evlerin, başka odaların kokuları' kadar bilinmeyen...

Son-an - 3.1.2020 -Tiraj: 8000

Dilara Koçak'ın İyi Yaşam Günlüğü plastiğe meydan okudu

GAMZE YILMAZ

Her yıl yenilenen konu başlıkları, renkli ve enerjik formatı ile kendine iyi bakmak isteyenler için en iyi yeni yıl hediyesi olan İyi Yaşam Günlüğü, bu yıl Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları doğrultusunda bir içerik ile hazırlandı. İyi Yaşam Günlüğü'nün satışından elde edilecek gelir DenizTemiz Derneği/ TURMEPA için katkı sağlayacak.

15 yıl önce Uzman Diyetisyen Dilara Koçak'ın hazırladığı, Türkiye'deki ilk tematik ajandalardan birisi olan İyi Yaşam Günlüğü yıllar boyu bir yeni yıl klasiği haline geldi. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) ile iş birliğinde olan Koçak, küresel iklim krizi, gıda israfı, sıfır atık, sıfır açlık konularındaki yoğun çalışmalarını şimdi de İyi Yaşam Günlüğü'ne taşıdı.

Her sene olduğu gibi İyi Yaşam Günlüğü'nü dostlarıyla kutlayan Uzm. Dyt. Dilara Koçak, davetlilere plastiksiz mutfak başlangıç seti hediye ederek "İnsanı stres, denizi de plastik hasta ediyor, plastiğe dur demeniz lazım" diyerek çağrıda bulundu. "Haftada 21 gram mikroplastik yutuyoruz, toprak hasta, deniz hasta, hava hasta!" diyen Koçak 30 yıldır birey ve kurumların beslenmesi konusunda çalıştığını fakat uzun zamandır 'gezegeni beslemeyi' de odağına aldığına dikkati çekti.

TURMEPA Yönetim Kurulu Başkanı Şadan Kaptanoğlu, "Aldığımız iki nefesten birini sağlayan yaşam kaynağımız denizler, maalesef yüzde 80 oranında karadan kirleniyor. Bu sebeple hepimiz yaşamımızda atacağımız küçük adımlardan başlayarak denizlerin korunması için mücadele vermeliyiz" diyerek iş birliği ve destekleri için Dilara Koçak'a teşekkür etti.

İyi Yaşam Günlüğü 2020'nin tanıtımı geçtiğimiz günlerde Deniz Temiz Turmepa Derneği ile birlikte Swissotel Le Chalet'de gerçekleşti. Davette; Revna Demirören, Şükran Güzeliş, Şebnem Çapa, Şadan Kaptanoğlu, Şahika Ercümen, Levent Erden, Gamze Cizreli, Saffet Emre Tonguç, Yelda Güral, Ayşegül Kodal, İpek Develi, Figen Bahçıvan, Özgür Bolat, gibi isimler projeye destek verdi.

Bizim Anadolu Gazetesi - 3.1.2020 -Tiraj: 7000

Plastiğe meydan okudular!

BİRSEL VAROL

İSTANBUL- Her yıl yenilenen konu başlıkları, renkli ve enerjik formatı ile kendine iyi bakmak isteyenler için en iyi yeni yıl hediyesi olan İyi Yaşam Günlüğü, bu yıl Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları doğrultusunda bir içerik ile hazırlandı. İyi Yaşam Günlüğü'nün satışından elde edilecek gelir DenizTemiz Derneği/ TURMEPA için katkı sağlayacak. 15 yıl önce Uzman Diyetisyen Dilara Koçak'ın hazırladığı, Türkiye'deki ilk tematik ajandalardan birisi olan İyi Yaşam Günlüğü yıllar boyu bir yeni yıl klasiği haline geldi. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) ile iş birliğinde olan Koçak, küresel iklim krizi, gıda israfı, sıfır atık, sıfır açlık konularındaki yoğun çalışmalarını şimdi de İyi Yaşam Günlüğü'ne taşıdı. Her sene olduğu gibi İyi Yaşam Günlüğü'nü dostlarıyla kutlayan Uzm. Dyt. Dilara Koçak, davetlilere plastiksiz mutfak başlangıç seti hediye ederek "İnsanı stres, denizi de plastik hasta ediyor, plastiğe dur dememiz lazım" diyerek çağrıda bulundu. "Haftada 21 gram mikroplastik yutuyoruz, toprak hasta, deniz hasta, hava hasta!" diyen Koçak 30 yıldır birey ve kurumların beslenmesi konusunda çalıştığını fakat uzun zamandır 'gezegeni beslemeyi' de odağına aldığına dikkati çekti.

TURMEPA Yönetim Kurulu Başkanı Şadan Kaptanoğlu, "Aldığımız iki nefesten birini sağlayan yaşam kaynağımız denizler, maalesef yüzde 80 oranında karadan kirleniyor. Bu sebeple hepimiz yaşamımızda atacağımız küçük adımlardan başlayarak denizlerin korunması için mücadele vermeliyiz" diyerek iş birliği ve destekleri için Dilara Koçak'a teşekkür etti. İyi Yaşam Günlüğü 2020'nin tanıtımı geçtiğimiz günlerde Deniz Temiz Turmepa Derneği ile birlikte Swissotel Le Chalet'de gerçekleşti. Davette; Revna Demirören, Şükran Güzeliş, Şebnem Çapa, Şadan Kaptanoğlu, Şahika Ercümen, Levent Erden, Gamze Cizreli, Saffet Emre Tonguç, Yelda Güral, Ayşegül Kodal, İpek Develi, Figen Bahçıvan, Özgür Bolat, gibi isimler projeye destek verdi.